

Az önálló munka látszódjék is!

Már a középiskolában is fontos, de az egyetem biztosan nem úszható meg úgy, hogy legalább egy, de inkább jó néhány saját írásművet ne kelljen letenni az asztalra. Néhány esszé, beszámoló után még a szakdolgozat elkészítése is szükséges a diplomához. Ezek a művek bizonyára meg fogják haladni az öt oldal terjedelmet. Már a megfogalmazásuk is komoly erőpróba, de esztétikus, tartalmukhoz méltó küllemük elkészítése sem kis munka. Ebben sokat segítenek a szövegszerkesztő programok nyújtotta lehetőségek, amelyek abban is segítenek, hogy a beadandó szöveg egyöntetű legyen, ezzel is jelezve, hogy a munka a sajátunk, nem innen-onnan összeollózva készítettük el.

A stílusok

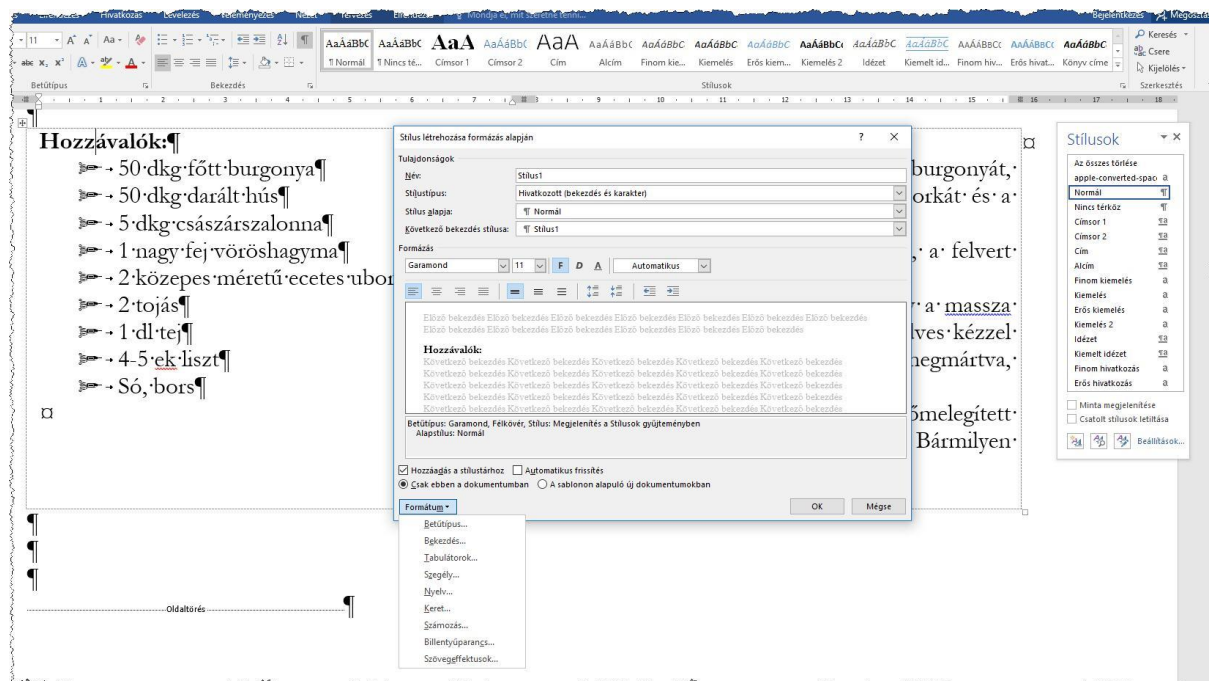
A szövegszerkesztőben – amennyiben olvasható méretben szeretnénk látni a szöveget – csak húszsornyi, vagyis mindössze legfeljebb néhány bekezdésnyi szöveg fér el a monitoron. Ritkán fordul elő, hogy ekkora távolságban két fejezetcím, vagy alcím látható, márpedig az azonos szintű címeknek következetesen egyforma kinézetűnek illik lennie az egész munkában. Az sem megoldás, hogy fejben tartjuk a beállításokat, mert esetleg hónapokon át készülhet a munkánk, és senkitől sem várhatjuk el, hogy több hónap távlatából emlékezzen a beállításokra. Persze az sem túl hatékony, ha előre-hátra tekergetünk a szövegben, keresgélve a korábban az éppen formázandóval egyforma kinézetű már rögzített beállításokat. Szerencsére, a szövegszerkesztő készítői is gondoltak erre a problémára, és megalkották a **stílusokat**.

A stílus egy sor tulajdonság, melyet csokorba gyűjtünk, és egy nevet kap. Ha később ezt a nevet kiválasztjuk a stílustárból, akkor a kurzort tartalmazó bekezdés vagy a dokumentum kijelölt része átállítódik a beállított tulajdonságúra.

Rengeteg tulajdonság együttese alkot egy stílust, többek között beállíthatók:

- ✍ a szöveg betűjellemzői (betűtípus, betűjellemzők, betűszín, ritkítás, ...);
- ✍ a szöveg nyelve;
- ✍ a szöveg bekezdéseinek jellemzői (igazítás, behúzás, sorköz, térköz, tabulátorok ...);
- ✍ a szöveg bekezdéseinek háttérszíne, kerete;
- ✍ a szöveg hasábjainak száma;
- ✍ ha a bekezdés számozott vagy felsorolásjelekkel jelölt, akkor annak jellemzői;
- ✍ a következő bekezdés stílusa és még sok egyéb módosító jellemző.

Az alábbi képernyőkép-részlet sokat elárul a lehetőségekről és beállításukról.

A lábjegyzet

A tudományos szövegekben gyakorta előfordul, hogy – bár a szövegfolyam lendületét nem lenne szerencsés megtörni – a szöveg egyes szavaihoz, gondolataihoz szeretnénk valami nem szervesen a tartalomhoz kötődő utalást kapcsolni. Ez lehet forrásra hivatkozás, egyértelműsítő utalás, idegen szó magyarázata, kiejtése vagy akár a gondolatunk igazolása is. A szövegben teszünk az adott helyre egy utalójelet, amit megismétlünk a lap alján (*lábjegyzet*) vagy a szöveg végén (*végjegyzet*). Ezt követheti a megjelölt részhez tartozó kiegészítés.

Az utalójel lehet szimbólum, vagy szám. Ha számozzuk a lábjegyzeteket, az lehet akár folyamatos számozás is végig az egész szövegen, akár minden oldalon 1-től újrakezdődő is.

A lábjegyzetet jól láthatóan el kell különíteni a szövegtől, nehogy összefolyjon azzal, nem kis értelemszavazódást keltve. Az alábbi képernyőkép-részlet mutatja a jól elhelyezett lábjegyzetet

csak a megalázó madridi békediktátum aláírása ellenében, 1526 márciusában szabadult).

A helyette Franciaországot régensként kormányzó anyja, Szavojai Lujza, 1525 elején követeket küldött Nagy Szulejmán török szultánhoz, levélben kérve a beavatkozását a Habsburgok ellen, de ez a követség Boszniában eltűnt.¹ A francia régensnő 1525 decemberében újabb követséget indított Isztambulba, amely Frangepán János² horvát főnemes vezetésével sikeresen célba is ért, és 1526. február 6-án visszatért Franciaországba.

¹ Merriman, Suleiman the Magnificent, 129. old.

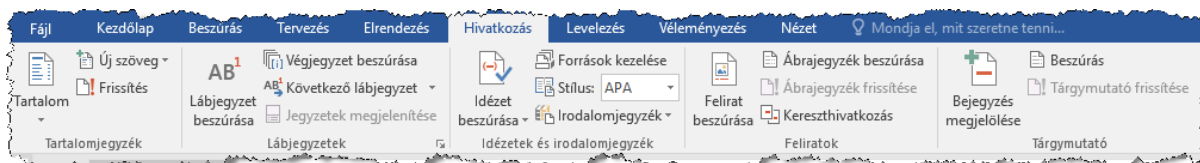
² Saint-Priest and Schefer, Mémoires sur l'ambassade de France en Turquie et sur le commerce des français dans le Levant, (Paris, 1877) 179. old.

A török szultán a franciák szövetségkötésre vonatkozó ajánlatát elfogadta (ezt követően a francia-oszmán együttműködés majdnem háromszáz éven át tartott!), és hadaival 1526 nyarán Bécs ellen indult. Tehát a törökök

További fontos kiegészítők: ábrajegyzék, tárgymutató, tartalom

A lábjegyzet beszúrását a Hivatkozás lapon találjuk, csakúgy, mint a másik három fontos eszköz, az *ábrajegyzék*, a *tárgymutató* és a *tartalomjegyzék* profi elkészítéséhez szükséges menüpontokat.

- ✍ Amikor a szövegbe beszúrunk egy-egy képet a Felirat beszúrása szövegre kattintva készíthetünk hozzá képaláírást, majd a szöveg végére állva a kurzorral, és az Ábrajegyzék beszúrása pontra kattintva gyűjthetjük össze ezeket, megjelölve azt is, hogy hányadik oldalon található.
- ✍ Amikor a szöveg szempontjából jelentős fogalmat, személyt említünk meg, akkor jó lenne azt hozzáírni a név- és tárgymutatóhoz, hogy később ez alapján tudjunk odalapozni hozzá a már kinyomtatott szövegben. A Bejegyzés megjelölése pontra kattintva az épp kijelölt szöveget a program az oldalszámmal együtt megjegyzi, és a Beszúrás menüpontot kiválasztva a kurzor helyén létrejön az előzőleg megjelölt bejegyzéseket felsoroló tárgymutató.
- ✍ A tartalomjegyzék az általunk megadott stílusok előfordulásairól és azok helyéről készít listát. A kurzor helyén készül el, és a Tartalom felíratra kattintva lehet rávenni a programot, hogy megalkossa.

A következő oldalon a célszerűen elrendezett *tartalomra*, *ábrajegyzékre*, *név- és tárgymutatóra* valamint az *irodalomjegyzékre* mutatunk példát:

Tartalom

Bevezetés	3
A szöveg egységei	4
Betűk	5
Bekezdések	11
Oldalak	14
Nagyobb szövegegységek	15
A szövegszerkesztés folyamata	16
A nyers szöveg	16
A hibajavítás	18
A formázás	23

...

Ábrajegyzék

1. ábra A betűsor	5	8. ábra Behúzások	13
2. ábra Betűtípusok	6	9. ábra Első soros és függő behúzás	13
3. ábra Talpas betűk	7	10. ábra A margók	14
4. ábra Betűcsalád	9	11. ábra Az oldal vonalhálózata	14
5. ábra Betűváltozatok	10	12. ábra Korrektúrajelek	19
6. ábra Igazítások vagy zárások	11	13. ábra Ezek helyes szövegek?	20
7. ábra Sorközök és térközök	12	14. ábra Mennyivel szebb ...	24

...

Név- és tárgymutató

alapbeállítás	6, 11, 14	bekezdés	11	betűtípus	6, 8
alapvonal	7, 12	belső margó	14	betűváltozat	10
antikva betű	9	betű	5	Bodoni, Giambattista	10
árvasor	13	betűcsalád	9	címsor	25
behúzás	13	betűtalp	6	Courier	6

...

Felhasznált és ajánlott irodalom

Bártfai Barnabás: Szövegszerkesztés, BBS-INFO Kiadó, Budapest, 2007.

Mohai István: Szövegszerkesztés, SZÜV Rt. Székesfehérvári Területi Igazgatóság, Székesfehérvár, 2003.

Hatvani László: Az írógép, Budapest, Műszaki Könyvkiadó, 1984.

Bokor József (szerk.): A Pallas nagy lexikona, Arcanum: FolioNET (1893–1897, 1998.), ISBN 963 85923 2 X

elte.prompt.hu/sites/default/files/tananyagok/VizualizacioATudomanykommunikacioban/ch05.html

hu.wikipedia.org/wiki/Betűkép

info.berzsenyi.hu/szovegszerkesztes